

[Knud Lind]

ge- og domsmandsgrundlisten. Nævningeordningen er i øvrigt en gammel ordning i dansk retspleje og kan føres tilbage til den yngste jyske lov, dateret 1241. Nævninge, som tidligere hed sandemændene, havde tidligere en direkte efterforskningsopgave ud over det, om de skulle erklære sigtede skyldig eller ikke-skyldig. Dette blev senere overtaget, for så vidt angår efterforskningen, af politiet.

Nævningene bliver som sagt i dag udpeget af de politiske partier i kommunalbestyrelsen, der blandt deres medlemmer udpeger personer til grundlister, hvorfra domsmænd og nævninge udtages. Da vi ved, at en stor del af befolkningen i dag ikke er medlem af et politisk parti, vil man ikke kunne få nogen reel udvælgelse blandt eller udsnit af den danske befolkning. Man kunne således sige, at det tavse flertal, som blot går hen og stemmer ved et valg, men i øvrigt ikke ønsker at være medlem af noget parti, ikke er repræsenteret som nævninge i den grad, som måske kunne være ønskeligt. Det er fremskridtspartiets indtryk, at hele ordningen angående nævninge bør undersøges nøje. I et synspunkt i Weekendavisen siger dommer Robert Dam som et forslag til den mest rationelle løsning:

»Den mest rationelle og sikre retspleje opnås ved, at nævningesagerne overføres til domsmandsrettenes område. Derved opnås – foruden den efterlyste rationalisering – behandling af beviset i to instanser ved anke.«

Nævninge bør dog stadig væk have indflydelse på skyldspørgsmålet som en lægmandskontakt til det juridiske.

Ebba Strange (SF):

Jeg vil godt takke for justitsministerens indlæg. Jeg tror, det er vigtigt, at vi bliver ved med at følge denne sag. Jeg synes, det er vigtigt, at man fra justitsministeriets side retter opfordringer til kommunernes grundlisteudvalg om at give disse grundlister en repræsentativ sammensætning. Det er mit indtryk, at det går i den rigtige retning både med hensyn til køn og erhverv.

Ellers er det jo blevet sagt nogle gange under debatten, at vi ikke har så meget nyt at tilføje, og det har jeg heller ikke. Jeg er måske endda lidt mindre positiv over for forslaget, end jeg var sidst, når jeg sådan læ-

ser, hvad jeg sagde sidste gang, fordi det, forslaget angiver at skulle gøre, er jo at give en mere ligelig fordeling af nævninge og domsmænd. Jeg sagde under sidste debat (Folketingstidende 1979–80, 2. samling, sp. 8483, 25. april 1980), at det jo tit var nogle skrappe drenge, som domsmænd og nævninge var oppe imod, og det mener jeg i hvert fald ikke er blevet mindre siden sidst.

Så er spørgsmålet: hvordan finder vi nogle mennesker, der med udgangspunkt i en ikke-juridisk tilværelse, men en almindelig arbejdende tilværelse, kan tage diskussionen op med disse personer? Jeg vil ikke sige, at fordi man er medlem af et politisk parti, så kan man det. Men i og med, at man er et aktivt medlem af et politisk parti og bliver udpeget eller udvalgt til at stå på en sådan liste, mener jeg alligevel, at man har demonstreret en interesse for samfundsforhold, en interesse for de ting, der foregår i samfundet omkring én, og man er mere vant til at debattere de ting, der foregår, og som sådan måske bedre egnet, end hvis det var en helt tilfældig statistisk udvælgelse, vi foretog. Jeg ville stadig væk være bange for, at vi ville få flere, som ikke kunne gøre sig gældende i forhold til de juridiske dommere, og det ville jeg synes var beklageligt.

Selve forslaget er vi stadig væk afvisende over for, men vi er da stadig væk parate til at drøfte denne her udvælgelse og også til at følge sammensætningen af grundlisterne. Jeg vil godt sige, at det er jo rigtigt, som fru Mimi Jakobsen skriver i sin fremsættelsestale, at den politiske organisering er gået meget ned inden for de sidste 10–15 år. Det gør, at det er et snævrere udsnit af den danske befolkning, vi har med at gøre. Jeg vil da ikke være utilbøjelig til at drøfte, om man kunne forestille sig andre organisationer inddraget i den udpegningsprocedure, netop fordi vi igennem 1970'erne og måske allerede 1960'erne har oplevet, at folk organiserer sig politisk på en anden måde end i partier.

Jeg synes bare, at jeg ville have den demonstration, at lægdommere aktivt havde vist en interesse for samfundsforhold og for retsplejen i det hele taget, for det tror jeg er en nødvendighed. Jeg tror i øvrigt også, det er meget godt, vi får taget det op igen – det vil jeg da godt sige til fru Mimi Jakobsen – fordi hele debatten i samfundet nu drejer sig om selve lægdommersystemet. Det var måske